

Mše svatá – Bohoslužba slova

Potkává mladík babičku, co kráčí do kostela, a posměšně ji říká: „Pozdravujte tam Pána Boha.“ „Sám by ses měl pozdravovat,“ odtušila nato stará paní. Co tím myslela? Slovo „pozdravit“ se dá taky vyložit jako „popřát zdraví“. Odpověď té moudré ženy pak může znamenat: „Sám bys měl naslouchat Božímu slovu, aby tě přivedlo ke zdraví duše, mysl i těla.“ Jakmile vyslovíme nebo napíšeme někomu pozdrav, už se děje něco dobrého. Milý pozdrav hřeje, těší i léčí. Bohoslužba slova, o které si dnes chceme něco říci, je takové vyřízení pozdravu z nebe. Církev tlumočí slova samotného Boha. Výraz bohoslužba zde můžeme vnímat i tak, že Bůh zde slouží člověku a svým slovem ho vyučuje, povzbuzuje, napomíná, uzdravuje. A kdo se naučí dobře naslouchat, odchází jako boháč.

Přišel za opatem člověk a ptal se: „Říkáte, že Bible je pramen moudrosti, tak jsem ji přečetl, ale nemám pocit, že bych z ní zmoudřel...“ „Víte, tento pramen moudrosti neprospěje nikomu, kdo v sobě nezbudí tři ctnosti: pokoru, ochotu a odvahu. **Pokoru před třítisíciletou pravdou zjevenou přímo od Boha, ochotu naslouchat a přemýšlet a odvahu přijímat ji a žít.**“

Předchozí část mše svaté – Vstupní obřady – jsme zakončili slovem „Amen“. Tím jsme potvrdili úmysl, se kterým sem přicházíme a který jsme Bohu ve chvíli ticha před vstupní modlitbou sdělili. Nyní vše utichá, my usedáme a začínáme naslouchat. Zde je dobré připomenout, že každý postoj těla o něčem vypovídá. Jaký význam má **sezení**? Kdo sedí, naslouchá. Vzorem nám může být Marie z Betanie, která seděla u nohou Ježíšových a naslouchala tak, že na vše ostatní zapomněla. S Ježíšem seděli i kněží v chrámě a naslouchali mu. Prostý nebo vzdělaný, všichni jsme si rovni. Každému z nás má Bůh co říci. S pokorou, ochotou a odvahou přistupme k tomuto přátelskému setkání, protože opravdoví přátelé si mají co říci, nenudí se spolu.

Aby Bůh promluvil k nám lidem srozumitelným způsobem, používá k tomu člověka, jednak toho, který nám Boží slovo ve mši svaté předčítá, ale také spisovatele té či oné biblické knihy. Věříme, že se jedná o tzv. **inspirovaný text**, že pisatel byl osloven Bohem, aby pro nás zapsal jeho slova, události i poučení. Bez této víry je slyšené slovo pouhým vyprávěním, které nemá valnou cenu. Zde si položme ruku na srdce: Jak naslouchám předčítanému Božímu slovu? A lektori se zase musí ptát: Jaká je má příprava k rozdávání Božího slova? Vše musí být v souladu. Slova Písma lze přirovnat k radiovému signálu, který hledá přijímač, co by jej dokázal přijmout. Ne každý je naladěný, ochoten či schopen slova Boží přijmout. Zde je třeba spolupracovat s Duchem Svatým, který nám odhaluje smysl Písma svatého. Ducha Svatého je třeba prosit a pozvat, aby nám pomohl porozumět tomu, co se bude číst. **Duch Svatý je autor Písma**. Kdo poslouchá Písmo, ale i ten, kdo ho předčítá, má být plný Ducha. Jen tak porozumíme tomu, co mi chce dnes říci Bůh.

Když poutník vyjde na vysokou horu a podívá se zpět, vidí najednou celou cestu, po níž krácel. Proto je **první čtení** skoro vždy starozákonní, aby nám ukázalo, jakou cestu jsme už urazili v dějinách spásy. Uvádí do atmosféry očekávání příchodu Mesiáše. Má vždycky vztah k evangeliu. Často ukazuje starozákonní předobrazy, které se naplnily v osobě Ježíše Krista. Připomíná nám, jak Bůh připravoval lidstvo na zjevení svého Syna. Můžeme žasnout nad tím, že nic není náhoda, že Bůh, ač skrytý, stále provází lidstvo v jeho pozemském putování. Odpověď na to, co jsme slyšeli, je modlitba **žalmu**. Žalmy jsou modlitby – písně, které někdo složil již tři tisíce let před námi. P. Josef Olejník vždy vyzýval, abychom žalmy zpívali a učili se je zpaměti. Pomohou nám najít vhodná slova pro modlitby v nejrůznějších životních situacích.

Druhé čtení je z Nového Zákona. Tyto texty nám připomínají počátky naší církve. Ukazují nám, jak prožívali víru první křesťanské generace. V něčem jsme na tom jinak než oni, ale v mnoha ohledech stejně, tyto úryvky nám tedy dávají příklad a povzbuzení, jak ve své víře dozrávat.

Vrcholem bohoslužby slova je četba **evangelia**. My ho uvádíme zpěvem, kněz se připravuje, sklání se před oltářem a prosí: „Očist mi srdce i ústa, Bože, abych dobře zvěstoval tvé svaté evangelium.“ Prosí, aby nehlásal sebe, ale Krista, protože v jeho jménu, jak už jsme si říkali, při mši svaté vystupuje. V něm k nám tedy promlouvá sám Ježíš, náš učitel. To si připomeneme i zvoláním: „Pán s vámi – I s tebou.“ Děláme **malý kříž – na čele, ústech a na srdci na znamení**, že chceme slovo Boží **přijímat rozumem, vyznávat ústy a uchovávat v srdci**. Při evangeliu stojíme. Pokud se nezpívá sloka písně ale tzv. alelujový

verš, povstaneme už při tomto zpěvu. Stojíme také, pokud se slavnostně přináší evangeliář. Postojem svého těla vyjadřujeme velkou úctu před Ježíšem, který bude mluvit. Náš postoj vyjadřuje i připravenost jít a udělat to, k čemu nás vyzve. Boží slovo má moc konat v našem životě zázraky, ale jen tehdy, pokud mu k tomu dáme příležitost. Někdy jsme v pokušení si říct: „To by měl slyšet můj soused, můj manžel nebo sousedka od naproti.“ Ale to slovo zní vždycky právě pro nás. Pak následuje **homilie**. Zde je úkolem kněze (nebo jáhna), aby slyšené Boží slovo vysvětlil a aktualizoval. Přesně toto dělali i židé. V synagoze četli Písmo svaté, rozjímali nad ním a pak je vysvětlovali pro konkrétní životní situace. Je dobře, když v rozjímání o tom, co jsme slyšeli, pokračujeme i po příchodu domů a Boží slovo nebo kázání je tématem našich rozhovorů.

Když jsme nyní posílili svou víru, chceme ji také vyznat. **Vyznání víry** je naše odpověď, hymna, kterou demonstrujeme svou příslušnost ke Kristu, modlitba, jež vyrostla z krve milionů mučedníků. Shrnuje základní pravdy učení naší víry.

Bohoslužbu slova pak zakončí modlitba věřících – **přímluvy**. Přímluvy má číst jáhen, lektor nebo někdo ze shromážděného lidu. Při nich prosíme za církev, papeže, za místní církve, biskupy, farnost, kněze, za svět, za národ, za aktuální potřeby, za nemocné a trpící, a nakonec za zemřelé. V duchu můžeme připojit i své osobní prosby.

Když lámeme na oltáři nebo přijímáme eucharistický chléb, staráme se s velkou pečlivostí o to, aby ani kousíček svaté hostie snad nepadl na zem. A když čteme Boží slovo, když lámeme tento „chléb“, měli bychom naslouchat se stejnou pečlivostí. Přeji sobě i vám, ať **s pokorou** před třítisíciletou pravdou zjevenou přímo od Boha, **ochotou** naslouchat a přemýšlet, a **odvahou** přijímat ji a žít dovolíme Bohu, aby nás při každé mši svaté svým slovem obdaroval.